

тежишта на делима Боетија, Касиодора, Бенедикта, Григорија Великог или Григорија Турског све до Исидора Севильског.

Што се деликатних садржаја тиче, Дробнер не зазира од тамних тачака ране историје Цркве – на пример да отворено пише о колебљивости Јеронима у контроверзи око Оригеновог учења или о одговорности Кирила за насилну смрт жене философа Ипатије из Александрије или пак да тематизује сукоб Амвросија са Јустином, мајком цара Валентинијана II (375–392).

Дробнеров компендијум пружа студентима солидан увод у феномен ране хришћанске књижевности, а специјалистима поуздани референцијални приручник. Уз сваку биографску тему овог уџбе-

ника додата је библиографија, преглед расположивих издања (едисија) на свим важнијим језицима, старији и новији преводи, секундарна литература, као и специјална електронска литература и микрофилмови (microfishes) за дубља библиографска истраживања. Карте, табеле и графике заокружују иначе примерну дидактичку структуру књиге. Начелно се може тврдити да је Дробнерова књига испунила свој циљ као уверљиви одабир најзначајнијих дела патрологије Истока и Запада, представљених јасним језиком и наративном пластичношћу коју одликује висока дидактичка свест, те је препоручујемо и свим православним читаоцима.

Зоран Андрић

Миша Ђурковић (прир.), Милан Стојадиновић: *Политика у време глобалних ломова*

Београд : Завод за уџбенике ;
 Центар за конзервативне студије, 2013
 290 стр. ; 23 cm
 ISBN: 978–86–17–18436–8

Педесета годишњица смрти Милана Стојадиновића била је повод да се у Београду 2011. године у организацији Института за европске студије и Центра за конзервативне студије одржи скуп „Милан Стојадиновић: политика у време глобалних ломова“. Недавно је изашао из

штампе зборник радова са истоименог скупа.

Ово је први научни интердисциплинарни покушај да се оцени и вреднује дело ове занимљиве и контроверзне личности српске модерне историје. То је утолико више битно јер о њему у јавном дискурсу преовладава оцена коју је створила

популарна комунистичка историографија. Стереотипе о Стојадиновићу, личности која је у међуратним раздобљу била најдуже без прекида на челу југословенске владе, потребно је преиспитати, као и вишестрано анализирати политику коју је он водио како би се дошло до озбиљних научних сазнања. За савремену Србију, због актуелне светске економске кризе, спољнополитичких и унутрашњих питања, занимање за политички рад Стојадиновића који је деловао у годинама после Велике економске кризе 1929. године и те како је важно. Ипак треба приметити да је у српској јавности личност Милана

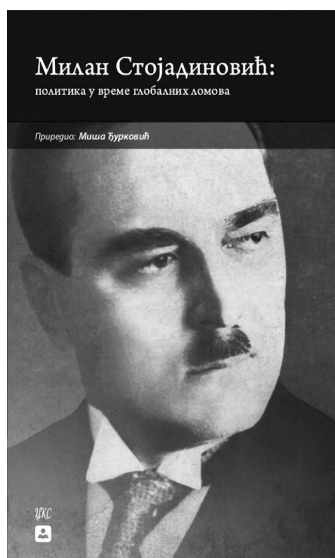
Стојадиновића и даље табу тема. О томе сведочи чињеница да, упркос томе што се ради о председнику владе државе чији је Србија стваралац и правни наследник, скуп није наишао ни на какву подршку чинилаца из власти.

Сам зборник се, уз врло кориштан и подстицајан увод приређивача др Мише Ђурковића, састоји из три дела. У првом делу обрађена је проблематика спољне политике, решавање хрватског питања, те развоја ваздухопловства. У другом делу неколико истражи-

вача бавило се економским идејама, економском политиком, као и утицају саме Велике економске кризе у Југославији. Трећа целина доноси радове о друштвеним темама за време владе Милана Стојадиновића (просветна и културна политика, ротаријанство,

конкордатско питање, питање седишта југословенског реис-ул-улеме). Два последња поменути радова су специфична јер се баве верским питањима која, свако на свој начин, имају актуелност и данас.

Први, рад Вељка Ђурића Мишине, анализа је конкордатског питања у контексту унутрашње политике. Аутор указује на решеност Стојадиновића да покаже снагу државе у односима са Српском Православном Црквом, као и његову прагматичност када су посредни други горући проблеми. Он наводи да је конкордат био средство за пацификацију све више нарастајућег хрватског питања, раздвајање хрватског покрета од Римокатоличке цркве, али и за побољшање спољнополитичких позиција Југославије. Требало би приметити да је питање конкордата и даље отворено, као и да су отворена унутрашња питања

Милан Стојадиновић (1888–1961), фотографија из 1935. године (фото: РТС)

слична тадашњем хрватском, нарочито када се има у виду како је оно решавано током двадесетог века и који су исходи тога.

У другом раду др Александар Раковић бави се премештањем седишта југословенског реис-ул-улеме из Београда у Сарајево и улогом Милана Стојадиновића у том питању. Ова анализа указује на то колико краткорочне политичке комбинације, а рат је показао и о каквим партнерима се радило, могу да оставе дуготрајне последице које се и данас и те како осећају.

У зборнику се такође налазе и кратак интервју са Хуаном Радоњићем, Стојадиновићевим унуком, као и библиографија радова која сведочи о сталном занимању за Милана Стојадиновића.

Овим зборником није одговорено на сва питања сложеног наслеђа епохе у којој је он деловао, као и саме „енигме Стојадиновић“. Приређивач је тога свестан и добро подцртава који су преостала отворена питања. Ипак, овај зборник се може сматрати међашем за будуће објективније и темељније сагледавање личности и деловања Стојадиновића, а овде представљени радови су добар подстицај за даља истраживања. Објављивање овакве публикације је нарочито значајно из разлога што су проблеми са којима се Србија суочава, у време када су у току нови глобални ломови, доста слични.

Данко Сврахинић